

ATTIKO METRO A.E.

Διευθύνων Σύμβουλος & Αντιπρόεδρος Δ.Σ.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Αναστάσεως 2 & Τσιγάντε, Παπάγου

Τηλέφωνο: 2106508737

Ηλ. Διεύθυνση: tkvel@yme.gov.gr

Αρ. Πρωτ.: ALX-74168

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2021

Θέμα: Απάντηση της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. σε ερώτηση με Α.Π. 259364/27.09.2021 που κατέθεσαν στη Βουλή Ομάδα Βουλευτών του κόμματος «ΣΥΡΙΖΑ», με θέμα «Συμπληρωματική σύμβαση 54 εκατ. Ευρώ για τις εργασίες ανασκαφής, απόσπασης και ανάδειξης των αρχαίων στο σταθμό της Βενιζέλου»

Σχετικά: Επιστολή του Τμήματος Κοινοβουλευτικού Ελέγχου του Υπουργείου Υποδομών με Α.Π. 259364/27.09.2021 η οποία παρελήφθη από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε. στις 27.09.2021 (CCN: 647096)

Οι ερωτώντες βουλευτές αναφέρονται στο έργο του Μετρό στη Θεσσαλονίκη με θέμα:

« Συμπληρωματική σύμβαση 54 εκατ. Ευρώ για τις εργασίες ανασκαφής, απόσπασης και ανάδειξης των αρχαίων στο σταθμό της Βενιζέλου» επισημαίνοντας ότι :

- « .... Σύμφωνα με .... δημοσίευμα της εφημερίδας.... η εταιρεία Αττικό Μετρό ΑΕ προχωρά σε συμπληρωματική σύμβαση .... ύψους 54 εκατομμυρίων ευρώ (!), μόνο για τις αρχαιολογικές ανασκαφές, που θα ακολουθήσουν την απόσπαση και την ανάδειξη των ευρημάτων στο σταθμό Βενιζέλου....»

Σχολιασμός:

1. Η Συμπληρωματική Σύμβαση που θα υπογραφεί μεταξύ Αττικό Μετρό Α.Ε και της αναδόχου Κοινοπραξίας του έργου της βασικής γραμμής του μετρό Θεσσαλονίκης - αφού εξασφαλιστούν οι προβλεπόμενες από το Νόμο, γνωμοδοτήσεις αρμοδίων φορέων – ανέρχεται στο ποσό των 45.350.000€ και όχι στο ποσό των 54 εκατ.
2. Η εν λόγω Συμπληρωματική Σύμβαση δεν αφορά « ...μόνο τις αρχαιολογικές ανασκαφές που θα ακολουθήσουν την απόσπαση και την ανάδειξη των ευρημάτων...». Αφορά τρία υπο-αντικείμενα τα οποία είναι τα εξής:

- υπολειπόμενες αρχαιολογικές απολογιστικές ανασκαφικές εργασίες του Σταθμού «Βενιζέλου», καθώς και τις εργασίες ανάδειξης των αρχαιοτήτων βάσει της υπ' αριθμ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ ΔΙΠΚΑ/ΤΣΠΑΕΕ/ 113578/77401/2386/139/ 04.03.2020 Απόφασης του ΥΠΠΟΑ, αξίας 16.650.000,00€ πλέον Φ.Π.Α.,
- διαφοροποιημένες μελέτες και εργασίες κατασκευής του Σταθμού «Βενιζέλου» (σε σχέση με τη συμβατική λύση), που επανασχεδιάζεται βάσει της ως άνω Απόφασης του ΥΠΠΟΑ, αξίας 13.000.000,00€ πλέον Φ.Π.Α. και

- συνέχιση της φύλαξης και συντήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του Έργου, μελέτες και εργασίες ανάδειξης των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του Έργου-πέραν του Σταθμού «Βενιζέλου»- μέσω επανατοποθετήσεων στους Σταθμούς Αγία Σοφία, Σιντριβάνι, Δημοκρατίας και Φλέμινγκ. Ακόμη, δημιουργία κατάλληλων χώρων στη Διασταύρωση Σιντριβάνι για την έκθεση, αποθήκευση και συντήρηση των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του έργου, συντήρηση και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου που δημιουργήθηκε με την ανασκαφή της Βόρειας εισόδου του σταθμού Αγία Σοφία, με ταυτόχρονη αστική ανάπλαση της όμορης πλατείας Μακεδονομάχων, εκπόνηση μελετών εφαρμογής για την αναστήλωση και ανάδειξη του Μνημίου Χαμτζα Μπέη (Αλκαζάρ). Το συνολικό κόστος των υπόψη εργασιών/μελετών ανέρχεται στο ποσό των 15.700.000, πλέον Φ.Π.Α

Άρα, στο αντικείμενο της Συμπληρωματικής Σύμβασης περιλαμβάνονται τόσο αρχαιολογικές εργασίες που αφορούν στον Σταθμό Βενιζέλου, όσο και εργασίες που αφορούν στη συνέχιση φύλαξης, συντήρησης και ανάδειξης όλων των αρχαιολογικών ευρημάτων που αποκαλύφθηκαν κατά τη διάρκεια των 15 ετών, σε όλες τις θέσεις του έργου. Επίσης περιλαμβάνονται πρόσθετες κατασκευαστικές εργασίες, καθώς και οι σχετικές μελέτες, που αφορούν στην κατασκευή του Σταθμού Βενιζέλου με τη μέθοδο της απόσπασης και επανατοποθετήσεως των αρχαιοτήτων- σύμφωνα με την προαναφερθείσα Υπουργική Απόφαση.

Άρα, το κόστος που σχετίζεται με την κατασκευή του σταθμού Βενιζέλου με ταυτόχρονη εκτέλεση αρχαιολογικών ανασκαφικών εργασιών, απόσπαση, φύλαξη και ανάδειξη των αρχαιοτήτων στο επίπεδο -1, ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 29.650.000€. Επισημαίνεται ότι, οι σχετικές εκτιμήσεις κόστους στηρίζονται πλέον σε εγκεκριμένες μελέτες, σε ότι αφορά την κατασκευή του σταθμού και σε εμπεριστατωμένα στοιχεία, σε ότι αφορά τις αρχαιολογικές εργασίες.

- **«.... η δε απόσπαση των αρχαιοτήτων .... προχωρά χωρίς έγκριση των τροποποιητικών μελετών απόσπασης από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο....»**

Σχολιασμός: Ακολουθείται πιστά η Απόφαση με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ 326790/09.07.2021 της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού με την οποία **εγκρίθηκε η μελέτη προσωρινής απόσπασης** και επανατοποθέτησης αρχαιοτήτων στον Σταθμό «Βενιζέλου», στο πλαίσιο κατασκευής του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης, στην οποία τέθηκαν επιπλέον όροι και προϋποθέσεις αναφορικά με το στάδιο προ της απόσπασης των αρχαιοτήτων του Σταθμού «Βενιζέλου» κατά την εκτέλεση των εργασιών απόσπασης και κατά το στάδιο της επανατοποθέτησής τους, ανά ενότητα εργασιών απόσπασης – επαναφοράς.

Τα σχετικά στοιχεία κατατίθενται στις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠ.ΠΟ.Α. προς έγκριση, πριν από την έναρξη των εργασιών απόσπασης (για κάθε στάδιο).

Όλες οι εργασίες πραγματοποιούνται υπό τη συνεχή παρουσία, επίβλεψη, εποπτεία και συνεργασία της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τους ως άνω όρους και τυγχάνουν της αποδοχής των αρμοδίων κατά περίπτωση Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Άρα, η απόσπαση των αρχαιοτήτων προχωρά με έγκριση σύμφωνα με τη μελέτη προσωρινής απόσπασης, τις εγκρίσεις των αρμόδιων διευθύνσεων του ΥΠ.ΠΟ.Α. και τη συνεχή παρουσία, επίβλεψη, εποπτεία και συνεργασία της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης.

- [.... η δε «επανατοποθέτηση» της μίας αρχαίας πλατείας στον σταθμό Αγίας Σοφίας καταγγέλεται ως «μείζων αρχαιολογική και αναστηλωτική απάτη» και εμπαιγμός της κοινής γνώμης»....]

Σχολιασμός: Κατά την ανασκαφική έρευνα στη Νότια Πρόσβαση του σταθμού της Αγίας Σοφίας το 2017, αποκαλύφθηκε τμήμα μαρμαρόστρωτης Βυζαντινής πλατείας του 6ου αιώνα μ.Χ. Πρόκειται για έναν δημόσιο ανοιχτό χώρο ημικυκλικής κάτωψης, επιστρωμένο με μαρμάρινες πλάκες, ο οποίος περιβάλλεται από κιονοστήρικη στοά. Από την στοά σώζεται τμήμα του στυλοβάτη και δύο κίονες οι οποίοι εντοπίσθηκαν περισσένοι στην πλακοστρωμένη επιφάνεια. Οι κίονες είναι μονολιθικοί, κατασκευασμένοι από πράσινο Θεσσαλικό λίθο.

Με την Υ.Α. του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΣΠΑΕΕ /185710/119551/5068/328/19.05.17 αποφασίστηκε η απόσπαση των μαρμάρινων πλακών της πλατείας και το άνω τμήμα του στυλοβάτη προκειμένου τμήμα του συνόλου με τον στυλοβάτη, τους κίονες και την πλακοστρωτή πλατεία να επανατοποθετηθούν στη νότια πρόσβαση του σταθμού.

Οι εργασίες απόσπασης πραγματοποιήθηκαν την περίοδο Αύγουστο 2017 έως Οκτώβριο 2017.

Με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/408189/30.08.2021 Απόφαση του Υπουργού, εγκρίθηκε η τροποποίηση της υπ' αρ. ΥΠΠΟΑ /ΓΔΑΠΚ /ΔΙΠΚΑ/ΤΣΠΑΕΕ/185710/119551/5068/328/19.05.17 Υ.Α. ως προς τους όρους 1 και 4 της παρ. Β, που αφορούν στην επανατοποθέτηση τμήματος της μαρμαρόστρωτης πλατείας και του στυλοβάτη στη νότια είσοδο του σταθμού Αγίας Σοφίας του Μητροπολιτικού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκης» και ειδικότερα τον όρο 9, ήτοι: «Να προσαρμοστεί αντιστοίχως και η στατική μελέτη. Επιπλέον να διερευνηθεί η συμπεριφορά των δύο αναστηλωμένων κιόνων επί του στυλοβάτη σε λικνισμό με και χωρίς την προτεινόμενη βλήτρωση». Με την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/417735/03.09.2021 Υ.Α. εγκρίθηκε η συμπληρωματική μελέτη, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η μελέτη στερέωσης των δύο κιόνων επί των βάσεων του στυλοβάτη, στο πλαίσιο της πρότασης επανατοποθέτησης τμήματος της μαρμαρόστρωτης πλατείας και του στυλοβάτη στη νότια είσοδο.

Άρα, από το 2017 που αποσπάσθηκαν οι αρχαιότητες - τμήμα μαρμαρόστρωτης Βυζαντινής πλατείας του 6ου αιώνα μ.Χ.. με Απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (στις 19.05.17) αποφασίστηκε τμήμα του συνόλου με τον στυλοβάτη, τους κίονες και την πλακοστρωτη πλατεία, να επανατοποθετηθούν στη νότια πρόσβαση του σταθμού. Με τις από 30.08.2021 και 03.09.2021 Απόφασεις του Υπουργού Πολιτισμού & Αθλητισμού τροποποιήθηκαν και εγκρίθηκαν οι όροι επανατοποθέτησης. Από τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους πραγματοποιούνται οι εργασίες επανατοποθέτησης υπό τη συνεχή παρουσία, επίβλεψη, εποπτεία και συνεργασία της αρμόδιας Εφορείας Αρχαιοτήτων Πόλης Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο εφαρμογής της ως άνω σχετικών Υ.Α.

- «.... Η απόσπαση των αρχαιοτήτων από το Σταθμό Βενιζέλου έχει κατακριθεί από την επιστημονική κοινότητα των αρχαιολόγων, ...Σημαντικές προσωπικότητες της παγκόσμιας διανόησης, όπως ο ιστορικός Μαζάουερ έχει ταχθεί υπέρ της *insitu* ανάδειξης των αρχαίων, με μελέτες που επιβεβαιώνουν ότι το κόστος της επιλογής αυτής δεν είναι πολύ υψηλότερο από την απόσπασή τους.... με την κατά χώρα παραμονή και ανάδειξη των αρχαιοτήτων είναι δαπανηρότερη λύση από αυτήν της απόσπασης του αποκαλυφθέντος μοναδικού αρχαιολογικού συνόλου, ...»

Σχολιασμός: Τόσο η ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε , αρμόδια εταιρεία κατασκευής έργων μετρό, όσο και το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το πλέον αρμόδιο όργανο για την προστασία των αρχαιοτήτων στην Ελλάδα, έχουν τεκμηριώσει και γνωμοδοτήσει αντίστοιχα, ότι η προσωρινή απόσπαση και επαναποθέτηση των αρχαιοτήτων αυτών στη θέση εύρεσής τους στο σταθμό «Βενιζέλου» της βασικής γραμμής του Μετρό Θεσσαλονίκης, αποτελεί τη μοναδική ρεαλιστική και εφικτή λύση, τόσο για την έγκαιρη ολοκλήρωση του εν λόγω έργου, όσο και για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Επίσης ύστερα από σχετικές αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας απορρίφθηκαν τρεις αιτήσεις ακυρώσεως κατά της με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ /ΓΔΑΠΚ /ΔΙΠΚΑ /ΤΣΠΑΕΕ /113578 /77401 /2386 /139 /04.03.2020 απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, με την οποία, κατόπιν θετικής γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ) και υπό τους αναφερόμενους στην εν λόγω απόφαση όρους, εγκρίθηκε η υποβληθείσα από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε μελέτη κατασκευής του Σταθμού «Βενιζέλου» του Μετρό Θεσσαλονίκης, με την προσωρινή απόσπαση των αποκαλυφθεισών στο χώρο του σταθμού αρχαιοτήτων, πριν από την έναρξη των εργασιών κατασκευής του σταθμού και την, μετά το πέρας των εργασιών, επαναποθέτηση των αρχαιοτήτων κατά ποσοστό 92%, συνεπώς τη διατήρηση τους στο περιβάλλον όπου βρέθηκαν.

Άρα, με την προσωρινή απόσπαση των αποκαλυφθεισών στο χώρο του σταθμού αρχαιοτήτων και την επαναποθέτηση των αρχαιοτήτων κατά ποσοστό 92% επιτυγχάνεται ο μέγιστος δυνατός συνδυασμός της προστασίας και ανάδειξης των αρχαιοτήτων, καλύπτοντας ταυτόχρονα την ανάγκη έγκαιρης και ασφαλούς ολοκλήρωσης του προαναφερόμενου έργου υποδομής, χωρίς διακινδύνευση της ασφάλειας των εργαζομένων, αρχαιοτήτων και της επιβάρυνσης των εθνικών πόρων.

Τέλος, σε μια δημοκρατική κοινωνία είναι επιτρεπτό, σύνηθες και συνάμα δέον, οι απόψεις να εκφράζονται ελεύθερα καθώς επίσης και να διαδίδονται. Ωστόσο, η επιρροή στην κοινή γνώμη και οι εντυπώσεις που δημιουργούνται δεν καθιστούν τις απόψεις αυτές, απαραιτήτως ορθές ή έστω προς τη σωστή κατεύθυνση και το κοινό συμφέρον.

- «.... χωρίς καμία συγκριτική μελέτη, η «πανάκριβη» κατά τη ΝΔ κατασκευαστική λύση της παραμονής των αρχαίων, που θα κόστιζε 32 εκατ., σήμερα θα κοστίσει επιπλέον 22 εκατ....»
- [...] Ο Πρόεδρος της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ ΑΕ .... δήλωνε, ότι η παραμονή *insitu* των αρχαιοτήτων της Βενιζέλου, θα κόστιζε επιπλέον 40 εκατ.,....αλλά η «οικονομικότερη» λύση της απόσπασης των αρχαιοτήτων θα στοιχίσει τελικά 54 εκατ. ....]

Σχολιασμός: Η 4^η Συμπληρωματική Σύμβαση περιλαμβάνει-μεταξύ άλλων - τις επί πλέον και επί έλαττον κατασκευαστικές εργασίες του επανασχεδιασμένου Σταθμού «Βενιζέλου» (σε σχέση με τις συμβατικά προβλεπόμενες και τις υπολειπόμενες αρχαιολογικές/ απολογιστικές εργασίες για τον Σταθμό «Βενιζέλου»). Η εκτιμώμενη αξία των νέων αυτών, Συμπληρωματικών Εργασιών ανέρχεται:

α. Για τις υπολειπόμενες αρχαιολογικές ανασκαφικές εργασίες του Σταθμού «Βενιζέλου», καθώς και για τις εργασίες ανάδειξης των αρχαιοτήτων του εν λόγω Σταθμού βάσει της σχετικής Απόφασης του ΥΠ.ΠΟ.Α., στο ποσό των 16.650.000,00€, πλέον του ΦΠΑ.

β. Για τις μελέτες και εργασίες κατασκευής του επανασχεδιασμένου Σταθμού «Βενιζέλου» (σε σχέση με τη συμβατική λύση), στο ποσό των 13.000.000,00€, πλέον του ΦΠΑ.

Επομένως, το κόστος που σχετίζεται με την κατασκευή του σταθμού με ταυτόχρονη ανάδειξη των αρχαιοτήτων στο επίπεδο -1, ανέρχεται συνολικά στο ποσό των 29.650.000€- ποσό το οποίο είναι μικρότερο των 32 εκατ. που αρχικά είχε εκτιμηθεί δεδομένου ότι, οι σχετικές εκτιμήσεις κόστους στηρίζονται πλέον σε εγκεκριμένες μελέτες και σε εμπεριστατωμένα στοιχεία. Ενώ το αντίστοιχο κόστος της *in situ* τεχνικής λύσης –εάν τελικά αυτή η λύση ήταν εφαρμόσιμη- θα ανερχόταν σε 56,3 εκατομμύρια, πλέον 25 εκατομμυρίων, δαπάνη που θα σχετίζονταν με τη τμηματική λειτουργία.

- «.... στα παραπάνω ποσά των 54 εκατ. δεν περιλαμβάνονται τα ποσά των αποζημιώσεων, όπου για τον πρώτο χρόνο ανήλθαν σε 19,5 εκατ....»

Σχολιασμός: Αναφορικά με τις αποζημιώσεις της αναδόχου (θετικές ζημίες) αυτές ανέρχονται έως σήμερα στο ποσό των 14.663.100€, (πλέον Φ.Π.Α) και προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία. Επισημαίνεται ότι, τα αντίστοιχα αιτήματα του αναδόχου ανέρχονταν στο ποσό των 83.156.838,00€.

Σημειώνεται ότι, η γενεσιουργός αιτία για τις υπόψη αποζημιώσεις, είναι, οι ζημιογόνες για την ανάδοχο, χρονοδιαγραμματικές καθυστερήσεις που σημειώθηκαν στην κατασκευή του σταθμού Αγία Σοφία και κυρίως, του σταθμού Βενιζέλου, λόγω του εκτεταμένου εύρους των αρχαιολογικών ευρημάτων που αποκαλύφθηκαν κατά τη κατασκευή τους. Οι εν λόγω αποζημιώσεις καταβάλονται στην ανάδοχο, με αφετηρία τις καθυστερήσεις από 21.06.2017 και μετά, απορρέουν δε, πρωτίστως από το γεγονός ότι, από το έτος 2015 έως και το 2019, καμία εργασία-ούτε καν μελέτη – δεν κατέστη δυνατόν να υλοποιηθεί. Ιδίως, με βάση την προηγούμενη τεχνική λύση για την κατασκευή του επίμαχου σταθμού, με την *in situ* παραμονή των ευρημάτων, η μόνη εργασία που εκτελέστηκε ήταν η προσωρινή προστασία των ευρημάτων. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνει την ασάφεια που διέπει την εφικτότητα, την εγκυρότητα της εν λόγω τεχνικής λύσης (*in situ*) καθώς και την χρονοδιαγραμματικό αδιέξοδο που θα επέφερε αν είχε επιλεχθεί. Ακόμη επισημαίνεται ότι, χρονοδιαγραμματική επιβάρυνση στο έργο επιβλήθηκε και, όταν ενώσεις και φορείς της πόλης προσέφυγαν στο Σ.Τ.Ε ζητώντας την ακύρωση της υπουργικής απόφασης και την ήδη δρομολογημένη τεχνική λύση της κατασκευής του σταθμού Βενιζέλου με απόσπαση και επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων. Εν αναμονή των σχετικών αποφάσεων και τηρώντας τις προβλέψεις του Νόμου η Αττικό Μετρό Α.Ε δεν εκτελούσε καμία εργασία στο σταθμό Βενιζέλου.

Εν κατακλείδι, οι αποζημιώσεις της αναδόχου απορρέουν από τη κείμενη νομοθεσία, συνδέονται, τόσο με την ατελέσφορη κατάσταση που δημιουργήθηκε με την επιλογή της *in situ* τεχνικής λύσης, όσο και με την εν συνεχεία εμπλοκή που επέφεραν οι προαναφερθείσες αιτήσεις ακύρωσης της Υπουργικής απόφασης, στο Σ.Τ.Ε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΩΝ:

1. **Τι προβλέπει η συμπληρωματική σύμβαση μεταξύ των εταιρειών ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε και ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε., ύψους 54 εκατομμυρίων ευρώ;**
2. **Σε τι ποσό ανέρχονται οι αποζημιώσεις, τις οποίες έχει μέχρι σήμερα καταβάλλει η εταιρεία ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε;**
3. **Πόσο είναι το ακριβές ποσό της ανασκαφής, απόσπασης, μεταφοράς, φύλαξης και επανατοποθέτησης των αρχαίων από τον σταθμό της Βενιζέλου;**
4. **Η 4^η Συμπληρωματική Σύμβαση περιλαμβάνει τις επί πλέον και επί έλαττον κατασκευαστικές εργασίες του επανασχεδιασμένου Σταθμού «Βενιζέλου» σε σχέση με τις συμβατικά προβλεπόμενες, τις υπολειπόμενες αρχαιολογικές- απολογιστικές εργασίες στον Σταθμό «Βενιζέλου», και τις απολογιστικές εργασίες για τη συνέχιση της φύλαξης, της συντήρησης καθώς και της ανάδειξης των αρχαιολογικών ευρημάτων όλου του Έργου.**

Η εκπιμώμενη αξία των νέων Συμπληρωματικών Εργασιών ανέρχεται:

α. Για τις υπολειπόμενες αρχαιολογικές ανασκαφικές εργασίες του Σταθμού «Βενιζέλου», καθώς και για τις εργασίες ανάδειξης των αρχαιοτήτων του εν λόγω Σταθμού βάσει της σχετικής Απόφασης του ΥΠ.ΠΟ.Α., στο ποσό των 16.650.000,00€, πλέον του Φ.Π.Α.

β. Για τις μελέτες και εργασίες κατασκευής του επανασχεδιασμένου Σταθμού «Βενιζέλου» (σε σχέση με τη συμβατική λύση), στο ποσό των 13.000.000,00€, πλέον του Φ.Π.Α.

Η εκτίμηση της ανωτέρω δαπάνης, έγινε με προμέτρηση και κοστολόγηση των απαιτούμενων εργασιών κατασκευής του επανασχεδιασμένου Σταθμού, αφαιρουμένου του κόστους των συμβατικά προβλεπόμενων εργασιών που καταργούνται.

γ. Για τις εργασίες που αφορούν:

→στη συνέχιση της φύλαξης και συντήρησης των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του Έργου

→στις μελέτες και εργασίες ανάδειξης των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του Έργου, πέραν του Σταθμού «Βενιζέλου»- ήτοι, επανατοποθετήσεις στους Σταθμούς Αγία Σοφία, Σιντριβάνι, Δημοκρατίας και Φλέμινγκ, δημιουργία κατάλληλων χώρων στη Διασταύρωση Σιντριβάνι για την έκθεση, αποθήκευση και συντήρηση των αρχαιολογικών ευρημάτων του συνόλου του έργου, συντήρηση και ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου που δημιουργήθηκε με την ανασκαφή της Βόρειας εισόδου του σταθμού Αγία Σοφία, με ταυτόχρονη αστική ανάπλαση της όμορης πλατείας Μακεδονομάχων, εκπόνηση μελετών εφαρμογής για την αναστήλωση και ανάδειξη του Μνημίου Χαμτζα Μπέη (Αλκαζάρ),

το κόστος ανέρχεται στο ποσό των 15.700.000,00€, πλέον Φ.Π.Α.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η 4^η Συμπληρωματική Σύμβαση ανέρχεται στο ποσό των 45.350.000,00€ πλέον Φ.Π.Α.

- 2.** Η Ανάδοχος με σχετικές επιστολές υπέβαλε αιτήματα για την αποζημίωσή της προς ανόρθωση της ζημίας της λόγω καθυστερήσεων με αποκλειστική υπαιτιότητα της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε, περιόδου από 21.06.2017 έως 31.12.2019, συνολικού ύψους 74.560.277,00€ εστιάζοντας κυρίως στην καθυστέρηση έγκρισης-από πλευράς Α.Μ - μελετών εφαρμογής του Έργου, στον ανασχεδιασμό του Σταθμού «Αγία Σοφία» και στον τρόπο αντιμετώπισης των αρχαιολογικών ευρημάτων και των επιπτώσεων τους, αναφορικά με τον Σταθμό «Βενιζέλου». Η Α.Μ, προέβη σε μερική αποδοχή των ανωτέρω αιτημάτων του Αναδόχου, συνολικού ύψους 8.157.780,87€ αποδεχόμενη τη μη υπαιτιότητα της Αναδόχου ως προς την καθυστέρηση στον ανασχεδιασμό των Σταθμών «Αγία Σοφία» και «Βενιζέλου».

Νέα αιτήματα αποζημίωσης υποβλήθηκαν για το χρονικό διάστημα από 01.01.20 έως 31.01.20 και το από 01.08.20 έως 31.10.20, ύψους 6.013.400,00€ και 1.883.161,44€ αντίστοιχα, για τους ίδιους λόγους. Τελικά έγιναν αποδεκτές από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε αποζημιώσεις ύψους 4.762.252,87€ και 1.743.067,20€ αντίστοιχα.

Άρα, τα αιτήματα αποζημιώσεως στηρίχθηκαν κυρίως στο ότι από το 2015 έως το 2019 δεν είχε γίνει καμία τεχνική εργασία στο χώρο του Σταθμού «Βενιζέλου», παρά μόνον η προσωρινή προστασία των αρχαιοτήτων και έως σήμερα ανέρχονται στο ποσό των 14,66 εκατ. πλέον Φ.Π.Α.

- 3.** Για την εφαρμογή της με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΣΠΑΕΕ/ 113578/77401/2386/139/ 04.03.2020 Απόφασης της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, με την οποία, κατόπιν γνωμοδότησης του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ) και υπό τους αναφερόμενους στην εν λόγω απόφαση όρους, εγκρίθηκε η υποβληθείσα από την ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ Α.Ε μελέτη κατασκευής του Σταθμού «Βενιζέλου» του Μετρό Θεσσαλονίκης, με την προσωρινή απόσπαση των αποκαλυφθεισών στο χώρο του σταθμού αρχαιοτήτων, πριν από την έναρξη των εργασιών κατασκευής του σταθμού και την, μετά το πέρας των εργασιών, επανατοποθέτηση των αρχαιοτήτων κατά ποσοστό 92%, υπολείπονται οι εργασίες απόσπασης, μεταφοράς και

απόθεσης στον προσωρινό αποθηκευτικό χώρο των αρχαιολογικών ευρημάτων του Σταθμού «Βενιζέλου», οι μελέτες προστασίας, στερέωσης, αποκατάστασης, συντήρησης και ανάδειξης των αρχαιοτήτων, οι εργασίες επανατοποθέτησης των αρχαιολογικών ευρημάτων του Σταθμού «Βενιζέλου» στην προ απόσπαση θέση τους καθώς και οι εργασίες ανάδειξης- συντήρησης των αρχαιοτήτων και κατασκευής του μουσειακού/ αρχαιολογικού χώρου.

Επιπρόσθετα, προβλέπεται η φύλαξη των αρχαιολογικών ευρημάτων του Σταθμού «Βενιζέλου». Στο κύριο τμήμα του Σταθμού, μετά την απόσπαση των αρχαιοτήτων, υπολείπεται αρχαιολογική ανασκαφή των υποκείμενων στρωμάτων παλαιότερων περιόδων (ελληνιστικά, κ.λ.π.), με εκτιμώμενο βάθος ανασκαφής της τάξεως των 3,10μ. (σε έκταση 1.360,00τ.μ.). Για την κατασκευή της Νότιας Πρόσβασης, στην ίδια θέση του Έργου, στον Σταθμό «Βενιζέλου», πρόκειται να διεξαχθεί αρχαιολογική ανασκαφή σε έκταση περίπου 386,00 τ.μ. και έως βάθους 9,5μ. Η ανασκαφική αρχαιολογική έρευνα στην εν λόγω θέση του Έργου, έχει ξεκινήσει ήδη από τον 1ο/2021, και έχει πραγματοποιηθεί αρχαιολογική ανασκαφή σε βάθος 2,5 μ. περίπου Η ανασκαφή για την κατασκευή της Βόρειας Πρόσβασης του εν λόγω Σταθμού θα διενεργηθεί σε έκταση 323,00 τ.μ. και σε βάθος 9,5μ. περίπου, ενώ αρχαιολογική έρευνα στο NA φρέαρ του Σταθμού θα διεξαχθεί σε έκταση 83 τ.μ. περίπου και σε βάθος 7,5μ. Μετά το τέλος της αρχαιολογικής ανασκαφικής έρευνας στις ανωτέρω θέσεις, όπως συνήθως γίνεται σε όλες τις περιπτώσεις, τα ευρήματα θα αξιολογηθούν από τις Υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ, θα απομακρυνθούν, θα συντηρηθούν και θα προστατευθούν. Επιπλέον, με δεδομένο ότι μέχρι σήμερα έχει εντοπισθεί οπτικά ανιχνεύσιμος υδράργυρος σε διάφορα βάθη, αλλά και εξαιτίας του γεγονότος ότι ο στοιχειακός υδράργυρος είναι «ασυνεχής ρύπος», είναι πιθανή η επανεμφάνιση υψηλότερων συγκεντρώσεων υδραργύρου στα υποκείμενα στρώματα μεγαλύτερου βάθους, εκτός της απορρυπασμένης περιοχής. Όλες οι παραπάνω εργασίες, όπως αναλυτικά αναφέρονται, αναμένεται να κοστίσουν **16,65 εκατ. ευρώ, πλέον του ΦΠΑ.**

Με εκτίμηση,

Νικόλαος Κιουρέτας
Διευθύνων Σύμβουλος & Αντιπρόεδρος Δ.Σ.